

Spis treści

Wstęp	5
Rozdział I	
Muhammad i pojawienie się islamu	10
1. Arabia i Arabowie w VI i na początku VII w.	10
2. Muhammad — prorok, prawodawca, organizator państwa i twórca narodu arabskiego	24
3. Koran — święta Księga islamu, „kodeks” prawny i „konstytucja” prawa muzułmańskiego	44
4. Sunna i hadis — „Tradycja”	59
Rozdział II	
Ekspansja islamu i dynastie muzułmańskie. Państwo muzułmańskie i nauka prawa muzułmańskiego — fikh	63
I. Państwo	
1. Państwo Medyny i „Kalifowie sprawiedliwi”	63
2. Kalifat Omajjadów ze stolicą w Damaszku — „Królestwo Arabów” (661—750)	68
3. Epoka kalifatu Abbasydów (750—1258). Walka dwóch ideologii islamu: sunnizmu i szyizmu	72
II. Powstanie i rozwój prawa muzułmańskiego, czyli jurysprudencja muzułmańska — fikh.	
1. Ogólna charakterystyka prawa muzułmańskiego	81

2. Źródła, system prawa muzułmańskiego i powstanie w islamie sunnickich „szkół prawnych” mazahib	86
--	----

Rozdział III

Wiara — imam. Dogmat — akida. Prawo — szari'a

I. Wiara i dogmat w islamie	95
1. Wiara w Boga — Allaha	96
2. Aniołowie i demony — dżinny	97
3. Prorocy i ich misja	98
4. Sąd Ostateczny i życie przyszłe	99
5. Przeznaczenie i wolna wola	101
II. Prawo — szari'a	102
A. Obrzędy religijne — przepisy rytualne w islamie	103
1. „Wyznanie wiary” — szahada	104
2. „Modlitwa” — salat	105
3. „Jałmużna” — zekat	109
4. „Post” — saum	111
5. „Pielgrzymka do Mekki” — hadżdż	113
B. Przepisy prawne regulujące życie społeczne	120
1. Uwagi o muzułmańskim prawie cywilnym	120
2. Zasady prawa karnego w islamie	125

Rozdział IV

Ewolucja islamu jako religii. System teologii sunnickiej. Sekty w islamie: charydżytyzm, szyizm i ismailizm. Mistyka islamu — sufizm

1. Szkoła „wolnomyślicieli islamu” — mutazila a system teologii ortodoksyjnej sunnickiej — aszaryzm	132
2. Sekty w islamie	144
3. Mistycyzm muzułmański — sufizm	164

Rozdział V

Islam a kultura arabsko-muzułmańska. Pieczęć islamu i arabizmy na kulturze arabsko-muzułmańskiej (epoka klasyczna: VII—VIII w.)

1. Język arabski — istotny element kultury arabsko-muzułmańskiej	173
2. Rozkwit kultury arabsko-muzułmańskiej w IX—XII w., kontynuacja jej w XIII i XIV w. i cechy charakterystyczne tej kultury	176
3. Islam a rozwój nauk — ścisłych, przyrodniczych, eksperymentalnych, medycyny i farmakologii	186
4. Islam a filozofia arabsko-muzułmańska	192
5. Islam a sztuka arabsko-muzułmańska: kaligrafia, miniatura, architektura	198

Rozdział VI

Islam sunnicki pod hegemonią Turków i Mongołów	
Szyizm w Persji safawidów. Islam na Archipelagu Malajskim i w Czarnej Afryce	208
1. Turcy i Mongołowie	208
2. Turcy Osmańscy: 1320—1517 sułtanat; 1517—1924 kalifat	211
3. Safawidzi w Persji (1502—1736). Szyizm oficjalną religią państwa perskiego	213
4. Dynastia „Wielkiego Mogola” w Indiach (XVI—XIX w.)	215
5. Oblicze islamu w epoce dominacji turecko-persko-mongolskiej: religia, prawo i kultura (XVI—XIX w.)	218
6. Islam na Archipelagu Malajskim (dzisiejsza Indonezja), na Półwyspie Malajskim (dziś Malezja) i innych krajach Azji Południowo-Wschodniej	222
7. Rzut oka na islam w Czarnej Afryce.	224

Rozdział VII

Prądy reformatorskie w islamie w XVIII—XX wieku	227
1. Muhammad Ibu Abd al-Wahhab i wahhabizm	229
2. Wali-Ullah, reformator muzulmański w Indiach	234

3. Szari'at Allah, Sajjid Ahmad Barelvi i wahhabizm indyjski	239
4. Dżamal ad-Din al-Afghani i „rewolucyjny” modernizm w islamie	241
5. Muhammad Abduh i „modernizm egipski”	247
6. Bractwo Sanusijja i jego ideologia religijno-polityczna	252
7. Prądy odnowicielskie w islamie Indii w XIX wieku: Sajjid Ahmad Khan i „ruch z Aligarh”, Mirza Ghulam Ahmad i ruch heretycki Ahmadijja, Muhammad Ikbāl, poeta-filozof, ojciec duchowy Pakistanu	259
8. Dwa oblicza islamu szyickiego w Iranie	263

Zakończenie

Obraz współczesnego świata islamu	267
1. Islam a państwa muzułmańskie w drugiej połowie XX wieku	267
2. Islam integralny, „wojujący” o cele polityczne	272
3. Próby utworzenia jednolitej władzy zwierzchniej we współczesnym świecie islamu	278
4. Pielgrzymka do Mekki jako czynnik jedności i solidarności świata islamu	281
5. Państwa muzułmańskie i wyznawcy islamu w latach siedemdziesiątych XX wieku	282